

WEEC kongres 14. – 18. 3. 2022

Zpracování odborné zpětné vazby

Na kongres jsem se těšila jako na možnost kontaktu s vědeckou komunitou z celého světa zabývající se tématem, v němž se pohybuji teprve čtvrtým rokem, ale o němž si troufám říci, jsem si již vytvořila nějakou představu a povědomí. Jelikož mám za sebou jistou vědeckou dráhu (studium doktorského oboru parazitologie) včetně účasti na několika mezinárodních konferencích a kongresech, nebyla jsem překvapena ani množstvím lidí, ani průběhem či úrovní příspěvků. V podstatě se mi potvrdila moje domněnka, že akce podobného rozsahu a významu jsou, nezávisle na oboru, poměrně identické. Co mne zklamalo, bylo, že tento kongres, zabývá-li se vzděláváním, nebyl přece jen o něco více praktický ve smyslu obsahu přednášek a programu obecně (především co se týká prvních tří dnů). Myslím, že větší rozložení workshopů a přednáškových sekcí během celého týdne (včetně většího rozložení key note lectures) by mělo na účastníky větší dopad.

Setkala jsem se zde s řadou myšlenek, které jsem už, v různých obměnách, slyšela, četla, nebo s nimi sama na různých seminářích pracovala, ale které jsou stále nosné a stále spíše existují jako myšlenky, než že by se v praxi, dle mého pozorování, děly. Pár z nich zde ocituji: „Mluvme o modernizaci ne o změnách. Každý chce být moderní!“. „Musíme mluvit o řešeních environmentálních otázek, spíše než o environmentálních problémech a hrozbách.“ „Naděje je něco, co můžeme dát komukoli.“ „Environmentální výchova by měla být výchova ke svobodě. Země a příroda jsou také svobodné.“

Za sebe si odnáším a se svými kolegy se budu chtít podělit o zážitek, který spočívá v tom, že jsem měla možnost potkat se se zajímavými lidmi, procvičit se v komunikaci v anglickém jazyce a uvědomit si, že úroveň environmentálního vzdělávání v České republice je na vysoké úrovni a nemáme se za co stydět. Jen škoda, že nás, tedy lektory a lektorky, učitele a učitelky, nebylo více slyšet a vidět. Myslím, že by vědecká komunita příklady dobré praxe velmi ocenila (stejně jako lidé z praxe rádi slyší výsledky výzkumů a evaluací, jež dodávají jejich práci více vážnosti a uznání).

Pro moji osobní praxi mám několik námětů na to, jak lépe komunikovat s žáky i učiteli, především však si odnáším větší sebevědomí, že jsem na dobré cestě a je třeba v započatém úsilí nepolevovat 😊

Jelikož kongres probíhal v kongresovém centru hl. města Prahy na Pankráci, kde bylo tou dobou zřízené centrum pro lidi prchající před válkou na Ukrajině, nedalo mi, nepostesknout si nad tím, že my teď řešíme, jak vzdělávat o životním prostředí, ale tito lidé o své životní prostředí, ne vlastní vinou, právě přišli. Proto připojuji fotografii, která demonstruje solidaritu účastníků kongresu s ukrajinským lidem.

WEEC kongres 14. – 18. 3. 2022

Odborný příspěvek

Významným tématem kongresu, který se odrazil nejen ve speciální sekci tématu věnované, ale také v plenárních přednáškách, byla změna klimatu. V této souvislosti bych ráda zmínila některé myšlenky amerického profesora environmentálních studií a politiky Davida Orra, který se ve své přednášce zaměřil na společensko-politický rozměr výše zmíněné problematiky. Profesor Orr zmiňuje, že každý národ je hrdý na své přírodní bohatství a má snahu jej zachovat a to jak na úrovni prostého občana, tak vlády daného státu. Jedním z příspěvků nás pedagogů v „boji“ za zlepšení stávající situace tedy může být naše působení na studenty, aby chtěli změnit systém, jež nyní danému tématu nedostatečně naslouchá či se mu věnuje jen okrajově. David Orr dodává, že musíme hledět ne vpravo či vlevo, ale dopředu či dozadu. Aktuálně též reagoval na dění na Ukrajině a potažmo na celém světě vyjádřením, že bez zachování demokracie nebude možné ovlivnit politické dění – a já dodávám dění tím „správným směrem“.

Velmi zajímavě hovořila o tématu klimatického vzdělávání paní profesorka Andrea Möller z Vídeňské univerzity, která zmínila, že na jedné straně vidí přeceňování sebeuspokojení ze svého chování (když JÁ třídím odpad, planeta bude zachráněna) a na straně druhé podceňování svého vlastního dopadu (JÁ sám nic nedokážu). Ve svých studiích uvádí, že zhruba 60% studentů se cítí z hlediska množství informací, které se jim během jejich dosavadního vzdělávání k tématu klimatické změny dostalo, nepřipraveno. Jsou však přesvědčeni, stejně jako budoucí učitelé, že oni jsou ti, kteří mohou něco „pro klima“ dělat. Učitelé jsou současně toho názoru, že s tématem změny klimatu by měla přicházet a zabývat se jím škola a to nejen v přírodovědných, ale také humanitních předmětech. Doktor Thomas Schinko pak rámuje problematiku vzdělávání o změně klimatu do souvislosti s potřebou učit sebe, žáky i vzdělavatele především komunikaci a to na všech úrovních, včetně komunikace s politickými subjekty.

Co tedy z mého pohledu téma vyžaduje? Především vzdělávat učitele a budoucí učitele, aby si byli jistí jednak ve faktografii (umět číst v datech, vědět, co znamenají a jak vést studenty a žáky k práci s nimi) a druhak uměli o tématu klimatické změny správně komunikovat. Jako lektorku EV mne napadá: „Jdu okamžitě vymýšlet vzdělávací seminář, nebo lépe celý prázdninový kemp, jak učit o změně klimatu!“ Jako učitelce se mi dere na mysl: „Ach jo, kde na to všechno vzdělávání mám brát čas a energii.“

Eva Bínová